March-2014

095

Roll No. 2014571945

Total No. of Questions : 14] [Total No. of Printed Pages : 7

SS

2034

ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

DRESS MAKING (Theory)

(Vocational Stream)

(Home Science Group)

(Commercial Garment Design and Making Trade)

(Panjabi, Hindi and English Versions)

Paper–I

(Evening Session)

Time allowed : Two hours Maximum marks : 25

ਨੋਟ : (i) *ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ/ਪੇਪਰ ਕੋਡ ਵਾਲ਼ੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ/ਪੇਪਰ ਕੋਡ* **095** *ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।*

नोट : *अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय कोड/पेपर कोड वाले खाने में विषय कोड/पेपर कोड* **095** *अवश्य लिखें।*

Note : *You must write the subject code/paper code* **095** *in the box provided on the title page of your answer-book.*

(ii) *ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣਕੇ ਦੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।*

उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।

Make sure that the answer-book contains

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ–I

भाग–I

Part–I

1. ਫ਼ੈਸ਼ਨ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

फैशन कितनी प्रकार के होते हैं ?

How many kinds of fashion are there ?

2. ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਸਤਰਾਂ ਲਈ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਬਾਜ਼ੂਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ।

स्त्रियों के वस्त्रों के लिए दो प्रकार की बाजुओं के नाम लिखो।

Write two names of sleeves for ladies garments.

3. ਅਸੀਂ ਵਸਤਰ ਵਿੱਚ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਿਉਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ?

हम वस्त्र में डिज़ाइन क्यों डालते हैं ?

Why do we put design in a garment ?

4. ਵਸਤਰ ਉੱਤੇ ਜੇਬ ਕਿਸ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ?

वस्त्र पर जेब किस काम आती है ?

What is the use of a pocket on a garment ?

5. ਕੀ ਚਿਕਨਕਾਰੀ ਇੱਕ ਕਢਾਈ ਹੈ ? 1×5=5

क्या चिकनकारी एक कढ़ाई है ? 1×5=5

Is chiken-kari an embroidery ? 1×5=5

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ–II

भाग–II

Part–II

6. ਨਵੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ? 3

नये डिज़ाइन कैसे बनाये जाते हैं ? 3

How are new designs created ? 3

7. ਕਸ਼ੀਦਾਕਾਰੀ ਕਢਾਈ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ, ਕਪੜੇ ਦੇ ਨਮੂਨੇ, ਰੰਗ ਅਤੇ ਟਾਂਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । 3

कशीदाकारी कढ़ाई के इतिहास, कपड़े के नमूने, रंग और टांकों के विषय में संक्षेप में लिखो। 3

Write in brief about the history, cloth samples, colors and stitches of Kashida embroidery. 3

8. ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਸਤਰ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ? 3

शिशुओं के वस्त्र बनाते समय हमें कौन-कौन-सी बातों का ध्यान रखना चाहिए ? 3

What things should we take care while making dresses for the infants ? 3

9. ਫ਼ੈਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹਿੜੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਹਨ ? ਵਰਨਣ ਕਰੋ । 3

फैशन के पक्ष में कौन-कौन से तर्क हैं ? वर्णन करो। 3

What arguments are in the favour of fashion ? Explain. 3

10. ਰੈਡੀਮੇਡ ਵਸਤਰਾਂ ਦੀ ਫ਼ੈਕਟਰੀ ਦੇ ਕਟਾਈ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਸਾਜ਼ੋ ਸਮਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰੋ । 3

रेडीमेड वस्त्रों की फैक्टरी के कटाई विभाग के लिये कौन-कौन-से साज़ो-सामान की आवश्यकता होती है ? सूची तैयार करो। 3

Which articles are required in a cutting department of a readymade garment making factory ? Make a list. 3

11. ਅਸੀਂ ਵਸਤਰਾਂ ਦੀ ਟਰਾਈ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਨੁਕਸ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ? ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । 3

हम वस्त्र की ट्राई लेते समय कौन-कौन से दोष नोट करते हैं ? संक्षेप में लिखो। 3

Which defects (alterations) do we find while taking trial of a dress ? Write in brief. 3

12. ਬੈਲ-ਬਾਟਮ ਫਿਟਿੰਗ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । 3

"बैल बॉटम फिटिंग" के विषय में आप क्या जानते हैं ? संक्षेप में लिखो। 3

What do you know about bell bottom type of fitting ? Write in brief. 3

ਭਾਗ–III

भाग–III

Part–III

13. ਮੁਗ਼ਲ ਕਾਲ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । 5

मुगल काल के पहनावे के विषय में संक्षेप में लिखो। 5

Write in brief about the dresses of the Mughal period. 5

14. "ਬਲਾਉਜ਼ ਦੇ ਗਲੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਪੜਾ ਫੁੱਲਿਆ ਹੋਣਾ"- ਇਸ ਨੁਕਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਲਿਖੋ । 5

"ब्लाउज़ के गले के पास कपड़ा फूला हुआ होना", इस दोष का कारण और समाधान लिखो। 5

What are the causes and remedy for- "fullness near neck of the blouse"? 5

Scanned with CamScanner

March - 2014

096

Roll No. 2014571945

Total No. of Questions : 14] [Total No. of Printed Pages : 7

SS

2034

ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

COMMERCIAL CLOTHING (Theory)

(Vocational Stream)

(Home Science Group)

(Commercial Garment Design and Making Trade)

Paper–II

(Panjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Time allowed : Two hours Maximum marks : 25

ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ/ਪੇਪਰ ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ/ਪੇਪਰ ਕੋਡ **096** ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।

नोट : अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय कोड/पेपर कोड वाले खाने में विषय कोड/पेपर कोड **096** अवश्य लिखें।

Note : You must write the subject code/paper code **096** *in the box provided on the title page of your answer-book.*

(ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣਕੇ ਦੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।

उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।

Make sure that the answer-book contains

Scanned with CamScanner

ਭਾਗ–I

ਭਾਗ–I

Part–I

1. ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ?

सिलाई मशीनें कितनी प्रकार की होती हैं ?

How many kinds of sewing machines are there ?

2. ਪੀਕੋ ਕਿੱਥੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ?

पीको कहाँ करते हैं ?

Where do we apply Picot ?

3. ਜੇਕਰ ਸਧਾਰਨ ਸ਼ਰੀਰ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੀ ਛਾਤੀ 36 ਇੰਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਕਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ?

यदि साधारण शरीर वाले पुरुष की छाती 36 इंच हो तो उसकी कमर कितनी होगी ?

If the chest of a normal body man is 36 inches then what will be the measurement of his waist ?

4. ਰੈਡੀਮੇਡ ਵਸਤਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਤਾ ਲਿਖੋ ।

रेडीमेड वस्त्रों का कोई एक महत्व लिखो।

Write any one importance of readymade garments.

5. ਸਿਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? 1×5=5

सिलाई विभाग में क्या काम होता है ? 1×5=5

What work is done in stitching department ? 1×5=5

ਭਾਗ–II

भाग–II

Part–II

6. ਕਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 3

काज करने वाली मशीन के बारे में संक्षेप में नोट लिखो। 3

Write a brief note on button hole making machine. 3

7. ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਵਸਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਪੜੇ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? 3

बड़े पैमाने पर वस्त्र तैयार करने के लिए कपड़े का अनुमान कैसे लगाया जाता है ? 3

How is the requirement of cloth estimated to produce garments on large scale ? 3

8. ਕਰਾਸ ਸਟਿੱਚ ਬਾਰੇ ਚਿੱਤਰ ਸਹਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 3

क्रॉस स्टिच के विषय में चित्र सहित नोट लिखो। 3

Write a note on cross stitch along with diagram. 3

9. ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕੈਂਚੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 3

भिन्न-भिन्न प्रकार की कैंचियों के विषय में व्याख्या करो। 3

Explain about different kinds of scissors. 3

Scanned with CamScanner

10. ਡਿਸਕਾਊਂਟ ਸੇਲ ਦਾ ਰੈਡੀਮੇਡ ਵਸਤਰ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 3

डिस्कांउट सेल का रेडीमेड वस्त्र उद्योग में क्या महत्व है ? व्याख्या करो। 3

What is the importance of discount sale in readymade garments industry ? Explain. 3

11. ਵਸਤਰ ਦੀ ਅੰਤਮ ਸੁਥਰਾਈ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? 3

वस्त्र की अन्तिम सुथराई के विषय में आप क्या जानते हो ? 3

What do you know about finishing of garments ? 3

12. ਤੁਸੀਂ ਛਾਤੀ ਦੇ ਨਾਪ ਤੋਂ ਸ਼ਰੀਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਨਾਪਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਲਾਉਗੇ ? 3

आप छाती के नाप से शरीर के शेष नापों का अनुमान कैसे लगाओगे ? 3

How will you estimate other measurements of body, from the measurement of chest/breast ? 3

ਭਾਗ–III

भाग–III

Part–III

13. ਵਪਾਰਿਕ ਉਤਪਾਦਨ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਟਾਈ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 5

Scanned with CamScanner

व्यापारिक उत्पादन किसे कहते हैं ? बड़े पैमाने पर कटाई कैसे की जाती है ? व्याख्या करो। 5

What is commercial production ? How is cutting done on large scale ? Explain. 5

14. ਡਰਾਫਟਿੰਗ, ਕਟਿੰਗ ਅਤੇ ਸਿਲਾਈ ਲਈ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਸਾਜੋ-ਸਮਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਕੇਵਲ ਸੂਚੀ ਬਣਾਓ । 5

ड्राफ्टिंग, कटिंग और सिलाई के लिये कौन-कौन से साज़ो सामान का प्रयोग किया जाता है ? केवल सूची बनाओ। 5

Which tools and equipments are used for drafting, cutting and stitching ? Make a list only. 5

Scanned with CamScanner

March 2014

Roll No. 2014571962

097

Total No. of Questions : 14] [Total No. of Printed Pages : 7

SS

2034

ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

UNIT MANAGEMENT (Theory)

(Vocational Stream)

(Home Science Group)

(Commercial Garment Designing and Making Trade)

(Panjabi, Hindi and English Versions)

Paper–III

(Evening Session)

Time allowed : Two hours Maximum marks : 25

ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ/ਪੇਪਰ ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਡ/ਪੇਪਰ ਕੋਡ **097** ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।

नोट : अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय कोड/पेपर कोड वाले खाने में विषय कोड/पेपर कोड **097** अवश्य लिखें।

Scanned with CamScanner

भाग–I

Part–I

ਨੋਟ : ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦੇ **ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ** । ਉੱਤਰ ਇੱਕ ਵਾਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

नोट : प्रथम भाग के **सभी पाँच प्रश्न अनिवार्य हैं।** उत्तर एक वाक्य से अधिक न हो।

Note : *Attempt all five questions from this part. Every question carries equal marks. Answer should not be more than one sentence.*

1. ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ ।

   कार्य स्थल (वर्कशाप) पर दुर्घटना होने का कोई एक कारण लिखो।

   Give any one reason for accident at a work-place.

2. ਓਵਰ ਲਾਕ ਮਸ਼ੀਨ ਕਿਸ ਕੰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ?

   ओवर लॉक मशीन का कार्य क्या है ?

   What is the use of Over-Lock machine ?

3. ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ।

   फैक्टरी में किसी एक खतरनाक पदार्थ का नाम लिखो।

   Write the name of any one dangerous material in a factory.

4. ਵਸਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਕਟਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

   वस्त्र तैयार करने वाली फैक्टरी के कटाई विभाग में क्या कार्य होता है ?

   What work is done in a cutting department of a Garments Making factory ?

Scanned with CamScanner

5. ਪ੍ਰੈਸਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ? 1×5=5

प्रैसें कितने प्रकार की होती हैं ? 1×5=5

How many kinds of irons are there ? 1×5=5

ਭਾਗ–II

भाग–II

Part–II

ਨੋਟ : ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ **ਪੰਜ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ । ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇਸ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪੰਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

नोट : द्वितीय भाग में से कोई **पाँच** प्रश्न हल करो। किसी भी प्रश्न का उत्तर इस उत्तर-पुस्तिका के एक पृष्ठ से अधिक न हो।

Note : *Attempt any **five** questions from this part. Answer should not be more than one page of this answer-book.*

6. ਫੈਕਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿਲਾਈ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ । 3

फैक्टरी में मशीनों की संभाल पर नोट लिखो। 3

Write a note on the maintenance of sewing machine in a factory. 3

7. ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰੋਗੇ ? 3

फैक्टरी के कर्मचारियों की सुरक्षा हेतु आप क्या करोगे ? 3

What will you do for the safety of workers in a factory ? 3

8. ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? 3

कच्चा माल क्या होता है ? इसकी संभाल कैसे की जाती है ? 3

What is raw material ? How is it protected ? 3

9. ਪੂੰਜੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ । 3

पूंजी किसे कहते हैं ? व्याख्या करो। 3

What is capital ? Explain. 3

10. ਵਸਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਸਿਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? 3

वस्त्र तैयार करने की फैक्टरी के सिलाई विभाग में कार्य कैसे होता है ? 3

How is the work done in stitching department of a Garment making factory ? 3

11. ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੀ ਕਲਾ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ? ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ । 3

क्रय कला (खरीददारी की कला) के विषय में आप क्या जानते हो ? बड़े पैमाने पर खरीददारी कैसे की जाती है ? संक्षेप में लिखो। 3

What do you know about the art of purchasing ? How is the purchasing done on large scale ? Write in brief. 3

12. ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ (Manager) ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ? ਇਹ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ? 3

फैक्टरी का मैनेज़र कौन होता है ? वह क्या कार्य करता है ? 3

Who is the manager of a factory ? What does he do ? 3

ਭਾਗ–III

भाग–III

Part–III

ਨੋਟ : ਤੀਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ **ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ । ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਇਸ ਉੱਤਰ ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਦੋ ਪੰਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ ।

नोट : तृतीय भाग में से कोई **एक** प्रश्न हल करो। तृतीय भाग के किसी भी प्रश्न का उत्तर इस उत्तर-पुस्तिका के दो पृष्ठ से अधिक न हो।

*Note : Attempt any **one** question from this part. Answer should not be more than two pages of this answer sheet.*

13. ਦਰਜ਼ੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਥਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ? 5

दर्जी की दुकान स्थापित करने के लिये स्थान का चुनाव कैसे किया जाता है ? 5

How is a site selected to establish a tailor shop ? 5

14. ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਸੰਬੰਧੀ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ । 5

निर्यात (Export) करने वाली फैक्टरी के निर्यात सम्बन्धी कार्यों के विषय में जानकारी दो। 5

Give introduction about export related works in an export factory. 5

Scanned with CamScanner